Dosarul:nr. 2r-3220/24 Judecător: Gheorghe Stratulat
2-19095863-02-2r-30122024

D E C I Z I E

10 aprilie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

în componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Dorin Dulghieru și Constantin Roșca

examinând fără participarea părților recursul declarat de către Primăria or. Vatra, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra împotriva lui Bobeica Ion, intervenient accesoriu Inspecția Financiară de pe lângă Ministerul Finanțelor, privind restituirea sumei, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 13 septembrie 2024, prin care s-a respins cererea de asigurarea acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 27 martie 2019, Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra au depus cererea de chemare în judecată împotriva lui Bobeica Ion, intervenient accesoriu Inspecția Financiară de pe lângă Ministerul Finanțelor, privind restituirea sumei.

La 01 iunie 2022, reprezentantul Primăriei or. Vatra, a depus o cerere privind majorarea cuantumului acțiunii, prin care a solicitat restituirea sumei de 297 837,75 lei. (f.d.208-212, Vol. I)

Concomitent, în vederea asigurării executării hotărârii judecătorești a solicitat aplicarea măsurilor de asigurare prin aplicarea sechestrului asupra mijloacelor bănești din conturile bancare, bunurile mobile și imobile, ce aparțin pârâtului Bobeico Ion, în limita valorii acțiunii.

În argumentare poziției sale, Primăria orașului Vatra, menționează că neaplicarea măsurii de asigurare solicitate există un risc major că pârâtul va avea posibilitatea de a înstrăina mijloacele bănești și bunurile sale, cauzând astfel prejudicii reclamantului, or, creanța solicitată este una semnificativă pentru reclamant.

Astfel, raționalitatea aplicării măsurii de asigurare este în corelație directă cu obiectul acțiunii înaintate, iar în cazul neaplicării sechestrului ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 13 septembrie 2024, s-a respins ca neîntemeiată cererea de asigurare a acțiunii formulată de Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 09 octombrie 2024, Primăriei or. Vatra a contestat cu recurs încheierea instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unui noi decizii prin care cererea de asigurare a acțiunii să fie admisă în sensul formulat.

În motivarea recursului recurentul a invocat că instanța de fond a dat apreciere eronată circumstanțelor cauzei, desconsiderând explicațiile prezentate la caz, obiectul litigiului și riscul iminent care cu siguranță va înrăutăți valoarea comercială a societății pârâte, astfel se impune anularea încheierii contestate și emiterea unei noi decizii prin care solicitarea de asigurare a acțiunii urmează a fi admisă.

Menționează recurentul precum că instanța nu a ținut cont de faptul că, acțiunile pârâtului, în special donarea terenului cu numărul cadastral ***** imediat după dobândirea acestuia, reprezintă indicii clare ale unui comportament intenționat pentru a împiedica recuperarea creanței reclamantului.

În acest sens relevă că jurisprudența națională şi internațională este fermă în a susţine faptul că transferul de bunuri între membri de familie, mai ales într-o perioadă atât de scurtă de timp de la emiterea unei hotărâri judecătorești în primă instanță, ridică suspiciuni justificate privind scopul real al tranzacțiilor. În acest sens, instanța poate dispune aplicarea măsurilor de asigurare, cum ar fi sechestrul, pentru a preveni continuarea înstrăinărilor care ar afecta executarea ulterioară a hotărârii judecătorești.

În raport cu cele expuse anterior, rezultă clar că soții Bobeica au recurs la transferul bunurilor într-un mod care prejudiciază în mod evident interesele reclamantului, punându-l într-o situație în care obținerea unei eventuale compensații devine incertă sau imposibilă. În acest context, aplicarea sechestrului devine o măsură absolut necesară pentru a preveni efectele negative ale acestor tranzacții, astfel încât reclamantul să poată beneficia de o eventuală hotărâre favorabilă.

Referitor la valoarea terenului cu numărul cadastral *****, acesta reprezintă un activ de o valoare semnificativă, care ar acoperi prejudiciul suferit de reclamant. În cazul în care pârâții continuă să înstrăineze bunuri similare, există un risc real şi iminent ca patrimoniul acestora să fie diminuat până la un nivel care nu va mai permite recuperarea sumei datorate.

Astfel, ținând cont de faptul că temeiurile asigurării acțiunii nu sunt enumerate expres în art.174 CPC, urmează ca judecătorul să stabilească necesitatea aplicării măsurilor de asigurare.

Această necesitate poate rezulta din pericolul de dispariție, degradare, înstrăinare sau risipire a bunului, proastă administrare a averii etc. Prin urmare, examinând cererea de asigurare a acțiunii, instanța urmează, în fiecare caz concret, să verifice obiectul şi temeiul acțiunii principale, să determine natura litigiului, să verifice argumentele reclamantului referitoare la acțiunile cu rea-credință ale pârâtului de înstrăinare a bunurilor, care ar putea pune obstacole în privința executării viitoarei hotărâri judiciare.

La caz susține că cerințele reclamantului privind aplicarea măsurilor de asigurare sunt raționale şi temeinice, or, în cazul neaplicării acestora, pârâtul va avea posibilitatea de a înstrăina mijloacele bănești şi bunurile sale; probabilitatea cauzării unui prejudiciu solicitantului în cazul neaplicării măsurilor asiguratorii - este evident că în cazul neaplicării măsurilor asigurătorii, există un risc major că pârâtul va avea posibilitatea de a înstrăina

mijloacele băneşti şi bunurile sale, cauzând astfel prejudicii reclamantului, or reiterăm că creanța solicitată este una semnificativă pentru reclamant; dacă există pericolul (pericol de dispariție, degradare, înstrăinare, risipire a bunului sau proastă administrare) - acest pericol există, deoarece în cazul neaplicării măsurilor de asigurare, pârâtul va purcede la înstrăinarea mijloacelor băneşti şi bunurilor sale; asigurarea unui echilibru între interesele părților cointeresate - asemenea echilibru va fi respectat, or, în rezultatul soluționării acestui litigiu, instanța va emite o soluție pe marginea acțiunii reclamantului, iar pe durata soluționării litigiului, nimeni nu va putea dispune de aceste bunuri.

Astfel, consideră recurentul că sunt neîntemeiate argumentele instanței referitor la faptul că reclamantul nu a invocat argumente justificative care ar demonstra că prin neaplicarea măsurii de asigurare s-ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

Conform prevederilor art.426 alin.(3) CPC, (3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în recurs în cumul cu materialele pricinii, Colegiul Civil consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele.

În conformitate cu art.427 lit.a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea.

Colegiul a stabilit că la 27 martie 2019, Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra au depus cererea de chemare în judecată împotriva lui Bobeica Ion, intervenient accesoriu Inspecția Financiară de pe lângă Ministerul Finanțelor, privind restituirea sumei.

La 01 iunie 2022, reprezentantul Primăriei or. Vatra, a depus o cerere privind majorarea cuantumului acțiunii, prin care a solicitat restituirea sumei de 297 837,75 lei. (f.d.208-212, Vol. I)

Concomitent, în vederea asigurării executării hotărârii judecătorești a solicitat aplicarea măsurilor de asigurare prin aplicarea sechestrului asupra mijloacelor băneşti din conturile bancare, bunurile mobile și imobile, ce aparțin pârâtului Bobeico Ion, în limita valorii acțiunii.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 13 septembrie 2024, s-a respins ca neîntemeiată cererea de asigurare a acțiunii formulată de Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 09 octombrie 2024, Primăria or. Vatra a contestat cu recurs încheierea instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unui noi decizii prin care cererea de asigurare a acțiunii să fie admisă în sensul formulat.

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

În același timp, Codul de procedură civilă prevede că tratatele internaționale au prioritate față de legislația internă şi cer judecătorilor să aplice direct prevederile tratatelor internaționale. În acest sens, sarcina primordială cu privire la aplicarea prevederilor Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale revine instanțelor naționale. Astfel, la judecarea cauzelor, instanțele de judecată trebuie să verifice

dacă legea sau actul, care urmează a fi aplicate şi care prevede drepturi şi libertăți proclamate de Convenția Europeană, sânt compatibile cu prevederile acesteia.

În caz de incompatibilitate, instanțele judecătorești vor aplica direct prevederile Convenției Europene, despre acest fapt fiind menționat în actele judecătorești de dispoziție pronunțate.

Colegiul Civil reține că instanța de recurs, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-i-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În baza art.10 alin.(1) Cod civil persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Potrivit art.11 alin.(1) Cod civil buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere şi luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.

În contextul pretențiilor deduse judecării instanța de recurs reține că în temeiul art.15 alin.(1) Cod civil apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

În temeiul art.16 alin.(1) Cod civil apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin:

a) recunoașterea dreptului;

b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului şi suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui;

c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic;

d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică;

e) impunerea la executarea obligației în natură;

f) autoapărare;

g) repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial;

h) încasarea dobânzii de întârziere sau, după caz, a penalității;

i) rezoluțiunea sau modificarea contractului;

j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică;

k) alte căi prevăzute de lege.

În temeiul alin.(2) al aceluiași articol metodele de apărare prevăzute la alin.(1) pot fi invocate dacă sânt întrunite condițiile stabilite de lege şi, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.

Potrivit art.13 alin.(1) Cod civil niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

Alin.(2) indică că în cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura şi consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

În conformitate cu prevederile art.174 alin.(1) CPC, la cererea participanților la proces, judecătorul sau instanța dispune în aceeași zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor de asigurare

a acțiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului până la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

În conformitate cu prevederile art.175 alin.(1) CPC, în vederea asigurării acțiunii, judecătorul sau instanța este în drept:

a) să pună sechestru pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârâtului, inclusiv pe cele care se află la alte persoane;

a[1]) să noteze acțiunea, în registrele de publicitate prevăzute de lege, în raport cu drepturile pârâtului;

b) să interzică pârâtului săvârșirea unor anumite acte;

c) să interzică altor persoane săvârșirea unor anumite acte în privința obiectului în litigiu, inclusiv transmiterea de bunuri către pârât sau îndeplinirea unor alte obligații faţă de el;

d) să suspende vânzarea bunurilor sechestrate în cazul intentării unei acțiuni de ridicare a sechestrului de pe ele (radierea din actul de inventar);

e) să suspende urmărirea, întemeiată pe un document executoriu, contestat de către debitor pe cale judiciară.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează că, judecătorul sau instanța dispune, la cererea participanților la proces, aplicarea şi a altor măsuri de asigurare a acțiunii care să corespundă scopurilor specificate la art.174. Pot fi admise concomitent mai multe măsuri de asigurare a acțiunii dacă valoarea bunurilor sechestrate nu depășește valoarea acțiunii.

Totodată, Colegiul reiterează și prevederile art.177 alin.(1) CPC, care reglementează expres că cererea de asigurare a acțiunii urmează să conțină motivele şi circumstanțele pentru care se solicită asigurarea acțiunii.

Or, în conformitate cu prevederile art.118 coroborate cu dispozițiile art.121 CPC, obiectul probațiunii admisibilității aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii se referă la justificarea de o manieră obiectivă a faptul că lipsa măsurilor de asigurare a acțiunii solicitate de recurenta-reclamanta ar face imposibilă executarea eventualei hotărâri judecătorești.

Colegiul Civil, analizând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, reține că instanța de recurs, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-i-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit motivării încheierii contestate, instanța de fond a ajuns la concluzia că cerința enunțată de asigurare nu este motivată, or solicitarea aplicării măsurilor de asigurare necesită o argumentare și justificate în drept și în fapt, în caz contrar solicitarea necesită a fi respinsă.

Or, faptul că instanța este în drept să dispună aplicarea măsurilor de asigurare nu semnifică că acestea urmează a fi aplicate în speță.

Raportând prevederile acestor norme la circumstanțele speței, Colegiul conchide că prima instanță corect și întemeiat a concluzionat că cererea de asigurare a acțiunii înaintată de către reprezentantul reclamantului Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Or, reclamantul Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra având obligația pozitivă a probațiunii în instanță nu a prezentat, în sensul art.118 alin.(1) CPC, probe

concludente şi admisibile, care să dovedească faptul ***<u>că neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești, în cazul unei eventuale soluții de admitere a acțiunii.</u>***

Argumentele recursului precum că prima instanță greșit a respins cererea privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii din considerent că reclamanta în cererea de asigurare a expus riscurile (riscul) pe care le consideră întemeiate la caz, nu pot fi reținute. Or, reclamantul a înaintat cerințe de aplicarea măsurilor de asigurare prin aplicarea sechestrului pe bunurile mobile și imobile și pe conturile bancare ale pârâtului, în limita valorii acțiunii, fără a invoca, argumenta şi justifica existenta indiciilor, că neaplicarea măsurilor respective ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești, după cum statuează art.174 CPC, adică argumente justificative în care rezidă necesitatea aplicării măsurilor de asigurare, şi anume, ce ar rezulta din pericolul de dispariție, degradare, înstrăinare sau risipire a bunului, proastă administrare a averii etc., eventuale indicii referitoare la acțiunile cu rea-credință ale pârâtei de înstrăinare a bunurilor, care ar putea pune obstacole în privința executării viitoarei eventuale hotărâri judiciare.

Or, argumentele recurentului precum că, pârâtul aflând despre cererea de chemare în judecată prin care se solicită restituirea sumei de 297 837,75 lei poate întreprinde măsuri de înstrăinare sau ascundere a patrimoniului pentru a evita o eventuală urmărire a lor, astfel există pericolul înstrăinării bunurilor patrimoniale, ce va face imposibilă executarea unei posibile hotărâri de admitere a pretențiilor, ***fără a fi prezentate în acest sens probe pertinente şi admisibile prin prisma art.118 în coroborarea cu art.121-122 CPC, nu atestă argumentele şi indiciile enunțate .***

Or, toate alegațiile reclamantului/recurentului sunt bazate pe presupuneri și nu prin prezentarea unor probe concrete și veridice.

Mai cu seamă că din materialele cauzei nu se evidențiază la moment intenția pârâtului de a se va eschiva de la executarea hotărârii judecătorești.

Reieșind din situația de fapt enunțată raportată la textele de lege enunțate, se concluzionează că cerințele enunțate de asigurare sunt nemotivate în fapt, nefiind indicate careva motive plauzibile, prin urmare fiind calificate drept neîntemeiate şi pasibile de a fi respinse.

Totodată, ținând cont de faptul că temeiurile asigurării acțiunii nu sânt enumerate expres în art.174 CPC, urmează ca judecătorul să stabilească necesitatea aplicării măsurilor de asigurare. Această necesitate poate rezulta din pericolul de dispariție, degradare, înstrăinare sau risipire a bunului, proastă administrare a averii etc.

Prin urmare, examinând cererea de asigurare a acțiuni, instanța urmează, în fiecare caz concret, să verifice obiectul şi temeiul acțiuni principale, să determine natura litigiului, să verifice argumentele reclamantului referitoare la acțiunile cu rea-credință ale pârâtului de înstrăinare a bunurilor, care ar putea pune obstacole în privința executării viitoarei hotărâri judiciare.

Distinct de cele menționate se va reține drept corectă și mențiunea instanței de fond că la caz nu s-a demonstrat nici eventuala posibilitate de prejudicii prin neaplicarea măsurilor de asigurare şi că toate afirmațiile recurentului cu privire la necesitatea aplicării acestora sunt declarative şi neprobate, pe când, în sensul art.177 CPC este de înțeles că, cererea de asigurare a acțiunii urmează a fi motivată, indicându-se în aceasta motivele şi circumstanțele pentru care se solicită asigurarea acțiunii.

Reieșind din situația de fapt enunțată raportată la textele de lege enunțate, se concluzionează că cerințele enunțate de asigurare sunt nemotivate în fapt, nefiind indicate careva motive plauzibile, prin urmare fiind calificate drept neîntemeiate şi pasibile de a fi respinse.

Astfel, încheierea contestată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului şi cu aprecierea completă a tuturor probelor şi a circumstanțelor referitoare la temeiul de asigurare a acțiunii - motiv pentru care de către Colegiul civil o considerată legală şi întemeiată, iar recursul declarat este unul neîntemeiat .

Or, principiul preeminenței dreptului, inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

În temeiul dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

În continuarea ideii prefigurate, conducându-se de prevederile art.9 CPC, Colegiul Civil reține rolul diriguitor al instanței de judecată în organizarea şi desfășurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate şi egalității părților în drepturi, art.26 CPC, motiv din care exonerarea limitarea nejustificată a unui participat la proces în drepturile procesual-legale, ar reprezenta în esență o favorizare nejustificată a celuilalt participant la proces, în frauda regulilor unui proces echitabil.

În contextul celor expuse, Colegiul Civil constată justețea concluziei instanței de fond de respingere a cererii de aplicare a măsurilor de asigurarea acțiunii, deoarece, după cum s-a indicat mai sus, cerințele reclamantului de asigurare a acțiunii sunt nemotivate în fapt, nefiind indicate careva motive plauzibile, motiv pentru care, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și a menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 13 septembrie 2024.

În conformitate cu art.427 lit.a), art.428 alin.(1) CPC, instanța

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Primăria or. Vatra.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 13 septembrie 2024, emisă în civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra împotriva lui Bobeica Ion, intervenient accesoriu Inspecția Financiară de pe lângă Ministerul Finanțelor, privind restituirea sumei.

Decizia este irevocabilă din data adoptării.

Președintele ședinței Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Dorin Dulghieru

Constantin Roșca